តម្លាភាពកម្ពុជា
TRANSPARENCY INTERNATIONAL Cambodia

សន្ទស្សន៍នៃការយល់ឃើញពីអំពើពុករលួយ ឆ្នាំ២០២៣

អំពើពុករលួយ និងភាពអយុត្តិធម៌

ការបង្ហាញលទ្ធផល

ប៉ិច ពិសី
នាយកប្រតិបត្តិ
អង្គការតម្លាភាពកម្ពុជា

ថ្ងៃទី៣០ ខែមករា ឆ្នាំ២០២៤

Collective Actions Against Corruption

CPI 2023: បណ្តាប្រទេសទទួលបានពិន្ទុខ្ពស់ទាំង ១១

តម្លាភាពកម្ពុជា
TRANSPARENCY INTERNATIONAL Cambodia

ចំណាត់ថ្នាក់	ប្រទេស/ដែនដី	ពិន្ទុ
១	ដាណឺម៉ាក	៩០
២	ហ្វាំងឡង់	៨៧
៣	នូវែលសេឡង់	៨៥
៤	ណ័រវេ៉	៨៤
៥	សឹង្ហបុរី	៨៣
៦	ស៊ុយអែត	៨២
៦	ស្វីស	៨២
៨	ហូឡង់	៧៩
៩	លុចសំបួរ	៧៨
៩	អាល្លឺម៉ង់	៧៨
១១	អៀរឡង់	៧៧

CPI 2023: បណ្តាប្រទេសទទួលបានពិន្ទុទាបទាំង ១១

ចំណាត់ថ្នាក់	ប្រទេស/ដែនដី	ពិន្ទុ
១៧០	លីប៊ី	១៨
១៧០	តួកមេនីស្ថាន	១៨
១៧២	អេក្វាទ័រហ្គីណេ	១៧
១៧២	ហៃទី	១៧
១៧២	សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតប្រជាធិបតេយ្យកូរ៉េ (កូរ៉េខាងជើង)	១៧
១៧២	នីការ៉ាក្វា	១៧
១៧៦	យេម៉ែន	១៦
១៧៧	វ៉េណេស៊ុយ អេឡា	១៣
១៧៧	ស៊ីរី	១៣
១៧៧	ស៊ូដង់ខាងត្បូង	១៣
១៨០	សូម៉ាលី	១១

ការប្រៀបធៀបពីការប្រែប្រួលពិន្ទុរបស់បណ្តាប្រទេសពិន្ទុខ្ពស់ទាំង ១១ (២០២២ - ២០២៣)

ត្លាភាពកម្ពុជា
TRANSPARENCY INTERNATIONAL Cambodia

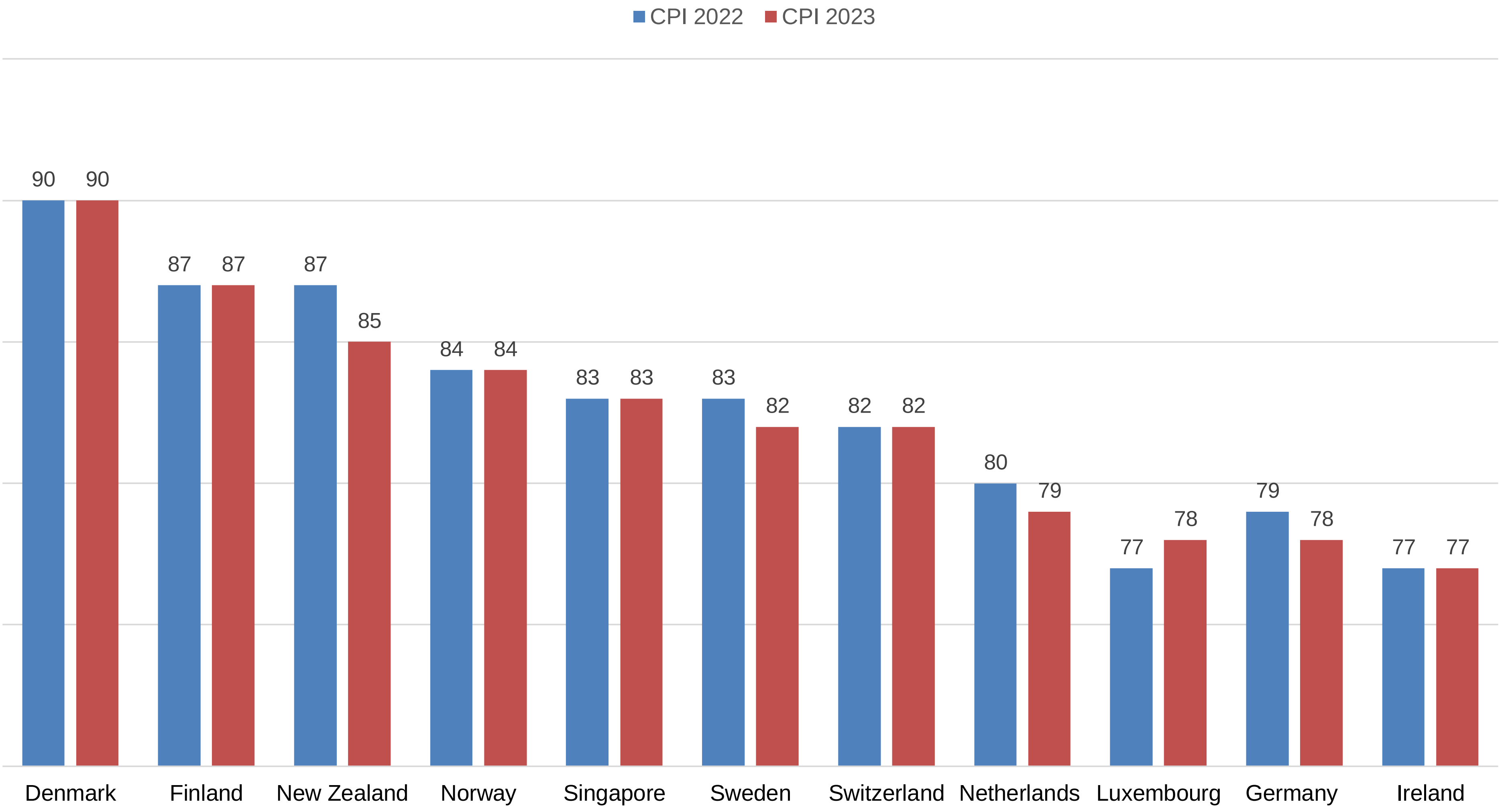

ការប្រៀបធៀបពីការប្រែប្រួលពិន្ទុរបស់បណ្ដាប្រទេស ពិន្ទុទាបទាំង ១១ (២០២២ - ២០២៣)

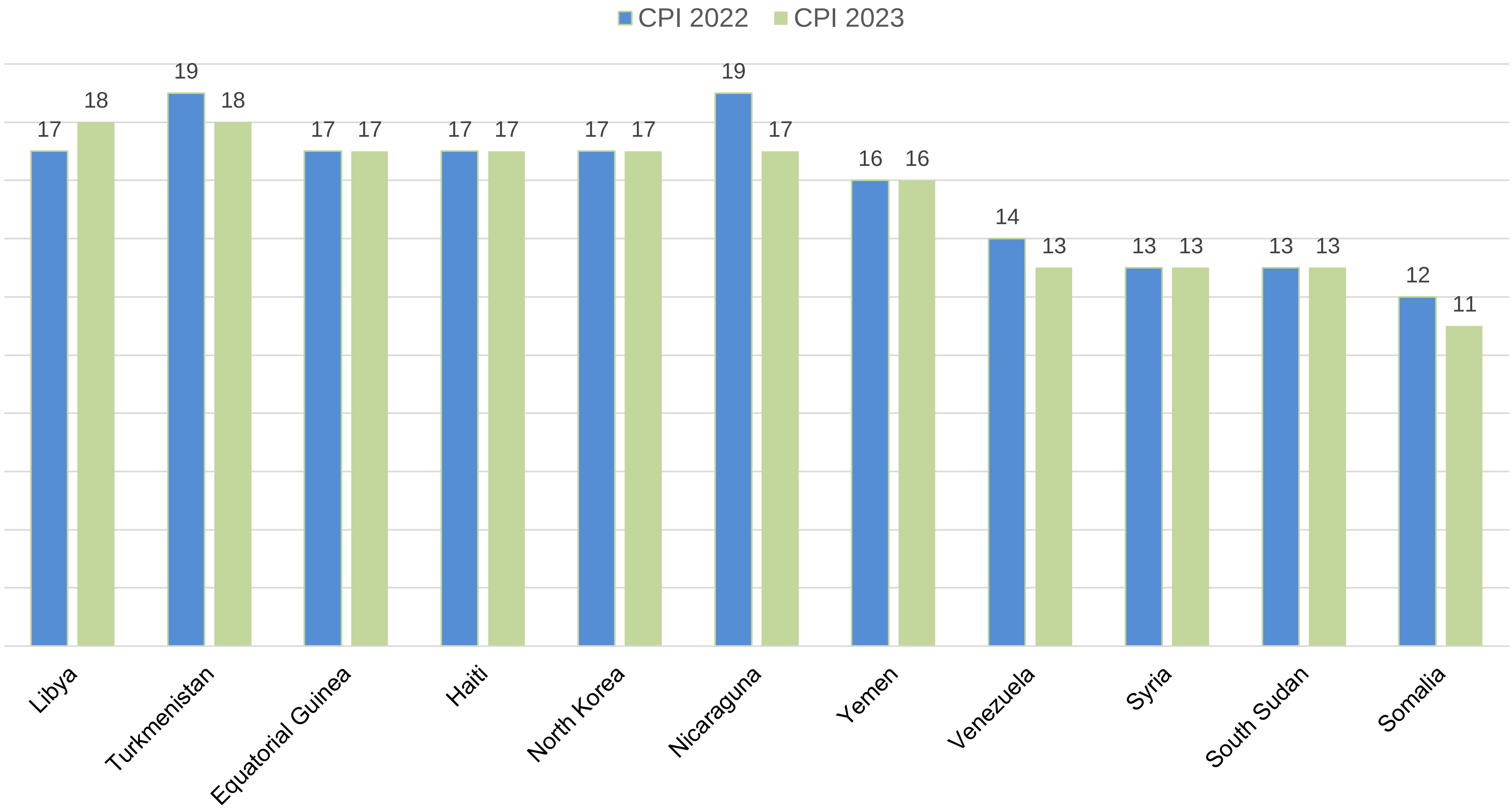

Collective Actions Against Corruption

CPI 2023: CAMBODIA

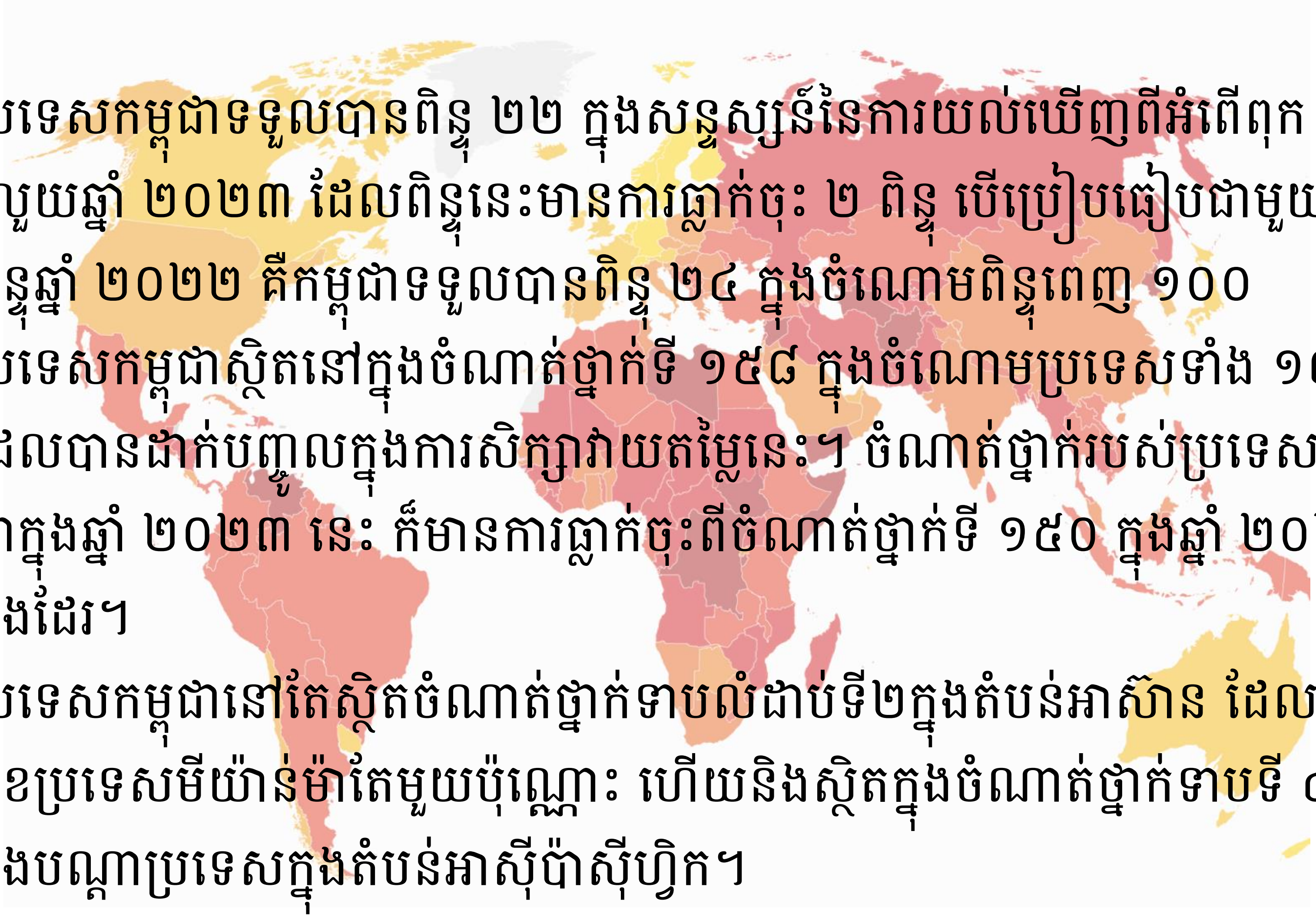

- ប្រទេសកម្ពុជាទទួលបានពិន្ទុ ២២ ក្នុងសន្ទស្សន៍នៃការយល់ឃើញពីអំពើពុករលួយឆ្នាំ ២០២៣ ដែលពិន្ទុនេះមានការធ្លាក់ចុះ ២ ពិន្ទុ បើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងពិន្ទុឆ្នាំ ២០២២ គឺកម្ពុជាទទួលបានពិន្ទុ ២៤ ក្នុងចំណោមពិន្ទុពេញ ១០០
- ប្រទេសកម្ពុជាស្ថិតនៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ទី ១៥៨ ក្នុងចំណោមប្រទេសទាំង ១៨០ ដែលបានដាក់បញ្ចូលក្នុងការសិក្សាវាយតម្លៃនេះ។ ចំណាត់ថ្នាក់របស់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ នេះ ក៏មានការធ្លាក់ចុះពីចំណាត់ថ្នាក់ទី ១៥០ ក្នុងឆ្នាំ ២០២២ ផងដែរ។
- ប្រទេសកម្ពុជានៅតែស្ថិតចំណាត់ថ្នាក់ទាបលំដាប់ទី២ក្នុងតំបន់អាស៊ាន ដែលនាំមុខប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ាតែមួយប៉ុណ្ណោះ ហើយនិងស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ទាបទី ៤ ក្នុងបណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក។

ការប្រៀបធៀបពិន្ទុនៃសន្ទស្សន៍នៃការយល់ឃើញពីអំពើពុករលួយ សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ពីឆ្នាំ ២០១២ - ២០២៣

តម្លាភាពកម្ពុជា
TRANSPARENCY INTERNATIONAL
Cambodia

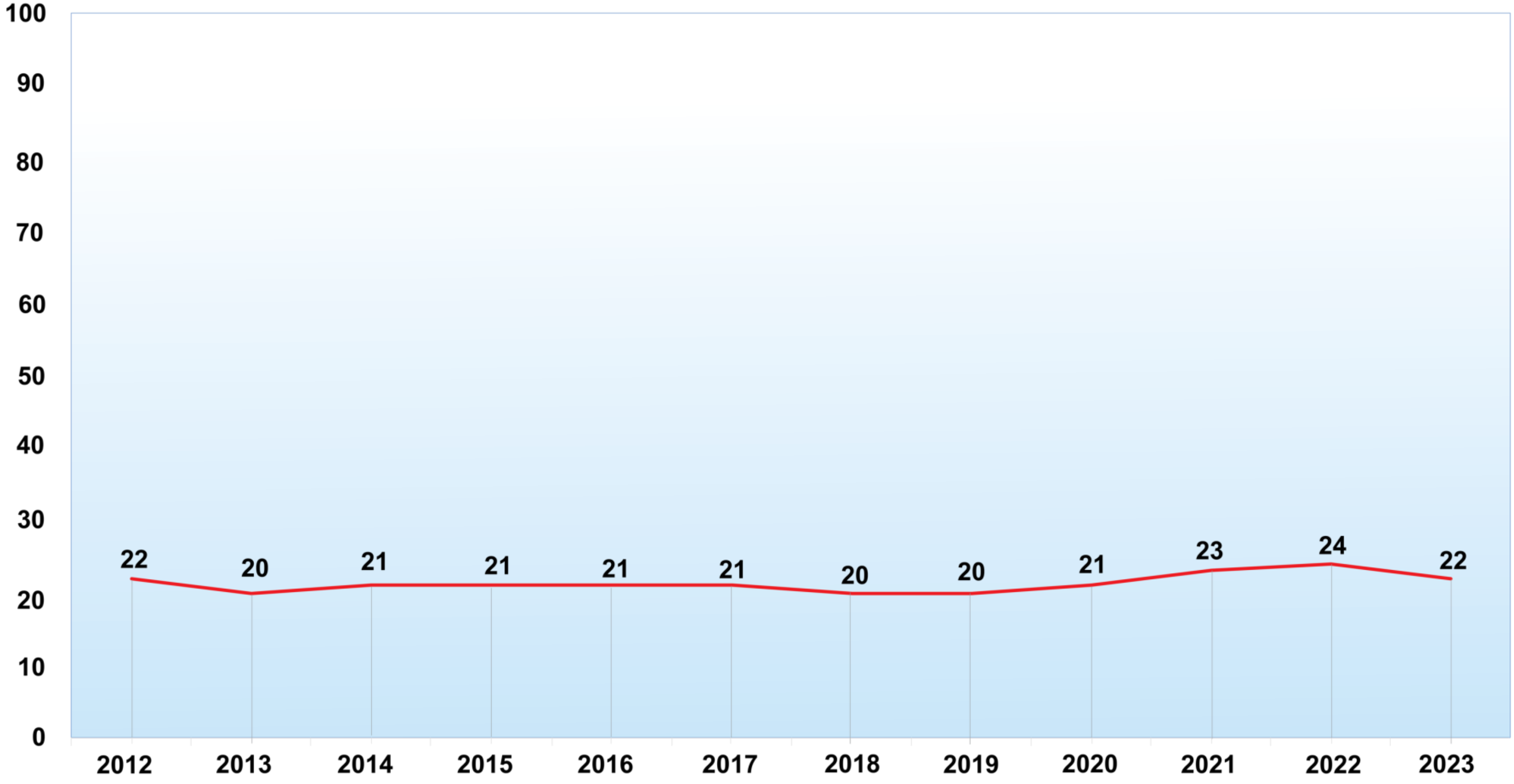

CPI 2023: ប្រភពទិន្នន័យសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា

តម្លាភាពកម្ពុជា TRANSPARENCY INTERNATIONAL Cambodia

1	សន្ទស្សន៍នៃការបម្រែបម្រួលរបស់មូនិធិ Betelsman BF(TI)	Bertelsmann Stiftung	ធ្វើការវិភាគ និងប្រៀបធៀបប្រទេសលើស្ថានភាពប្រជាធិបតេយ្យអាស្រ័យរដ្ឋធម្មនុញ្ញ សេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារដែលមានទំនួលខុសត្រូវសង្គម និងអភិបាលកិច្ច
2	ចំណាត់ថ្នាក់ហានិភ័យប្រចាំប្រទេសរបស់ទីភ្នាក់ងារសេដ្ឋវិទូ	Economist Intelligence Unit (EIU)	រៀបចំឡើងដើម្បីផ្តល់នូវការវិភាគស៊ីជម្រៅ និងទាន់ពេលវេលាចំពោះហានិភ័យនៃការវិនិយោគ
3	ចំណាត់ថ្នាក់ហានិភ័យប្រចាំប្រទេសស្តីពីការយល់ដឹងជាសកល	Global Insights (GI)	ផ្តល់នូវការវិភាគហានិភ័យ ដោយផ្អែកលើកត្តាចំនួន ៦ រួមមានហានិភ័យនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច ច្បាប់ ពន្ធ ប្រតិបត្តិការ និងសន្តិសុខ
4	ទីភ្នាក់ងារប្រឹក្សាហានិភ័យនយោបាយនិងសេដ្ឋកិច្ចទ្វីបអាស៊ី	Political and Economic Risk Consultancy (PERC)	ផ្តោតការវិភាគជាពិសេសលើកត្តាសង្គម-នយោបាយសំខាន់ៗ រួមមានអំពើពុករលួយ កម្មសិទ្ធិបញ្ញានិងហានិភ័យ គុណភាពការងារនិងភាពខ្លាំងនិងភាពខ្សោយនៃប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់ប្រទេសឬដែនដីនីមួយនៃទ្វីបអាស៊ី
5	ការវាយតម្លៃស្ថាប័ន និងគោលនយោបាយប្រចាំប្រទេសរបស់ធនាគារពិភពលោក (CPIA)	World Bank	វាយតម្លៃលើគុណភាពនៃក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ និងស្ថាប័នរបស់ប្រទេសនីមួយៗ ក្នុងការការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ កំណើនប្រកបដោយចីរភាព និងការប្រើប្រាស់ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
6	សន្ទស្សន៍ស្តីពីនីតិរដ្ឋរបស់គម្រោងយុត្តិធម៌ពិភពលោក	World Justice Project (WJP)	) វាយតម្លៃលើការប្រកាន់ខ្ជាប់របស់ប្រទេសនីមួយៗចំពោះការអនុវត្តនីតិរដ្ឋ កំណត់នូវចំណុចខ្លាំងនិងចំណុចខ្សោយ និងតាមដានការផ្លាស់ប្តូររបស់ប្រទេសទាំងនោះ
7	គម្រោងនៃភាពផ្សេងគ្នានៃប្រជាធិបតេយ្យ	The V-Dem institute (V-Dem)	ជាវិធីសាស្រ្តថ្មីមួយដែលផ្តល់ទស្សនទាន និងវាស់វែងពីការអនុវត្តលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ដោយផ្តល់នូវសំណុំទិន្នន័យពហុជាតិ និងលម្អិត ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីភាពស្មុគស្មាញនៃគោលគំនិតរបស់ប្រជាធិបតេយ្យ ដែលជាប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងមួយ លើសពីវត្តមាននៃការបោះឆ្នោត

CPI 2023: ប្រភពទិន្នន័យសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា

តម្លាភាពកម្ពុជា
TRANSPARENCY INTERNATIONAL
Cambodia

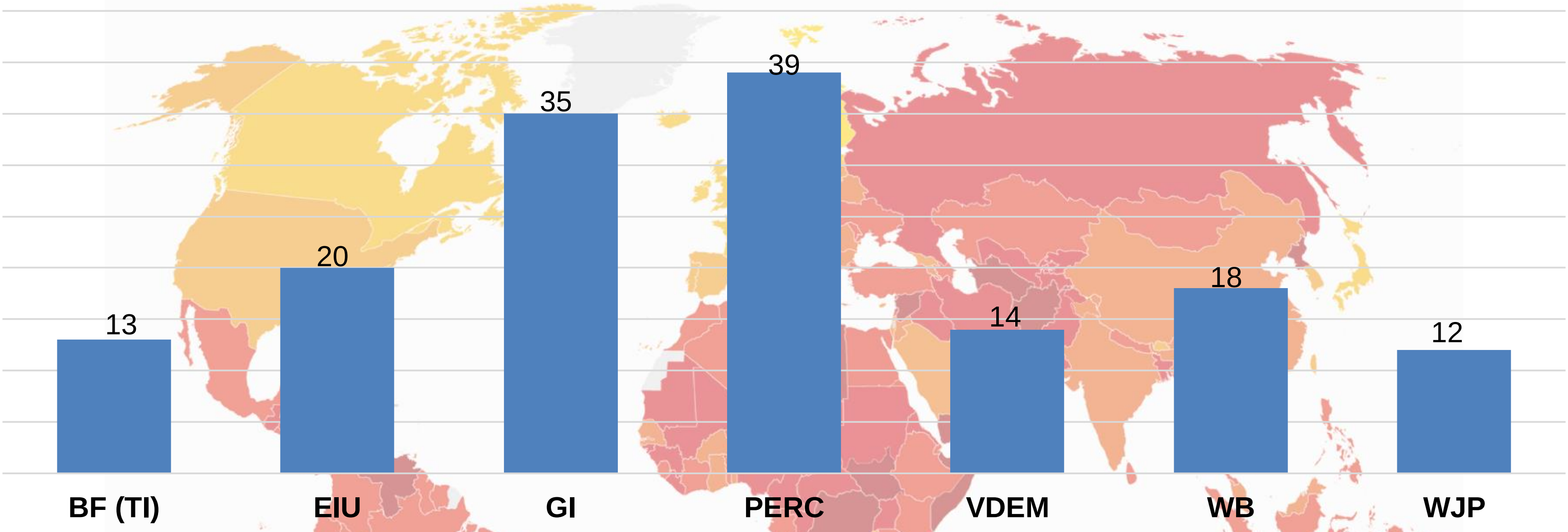

1. BF (TI) : សន្ទស្សន៍នៃការបម្រែបម្រួលរបស់មូលនិធិ Bertelsmann
2. EIU : ចំណាត់ថ្នាក់ហានិភ័យប្រចាំប្រទេសរបស់ទីភ្នាក់ងារសេដ្ឋវិទូ
3. GI : ចំណាត់ថ្នាក់ហានិភ័យប្រចាំប្រទេសស្ដីពីការយល់ដឹងជាសកល
4. PERC : ទីភ្នាក់ងារប្រឹក្សាហានិភ័យនយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ចទ្វីបអាស៊ី
5. VDEM : គម្រោងនៃភាពផ្សេងគ្នានៃប្រជាធិបតេយ្យ
6. WB : ការវាយតម្លៃស្ថាប័ន និងគោលនយោបាយប្រចាំប្រទេសរបស់ធនាគារពិភពលោក
7. WJP : សន្ទស្សន៍ស្ដីពីនីតិរដ្ឋរបស់គម្រោងយុត្តធម៌ពិភពលោក

ការប្រៀបធៀបពិន្ទុតាមរយៈប្រភពទិន្នន័យសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ២០២២ - ២០២៣

តម្លាភាពកម្ពុជា
TRANSPARENCY INTERNATIONAL
Cambodia

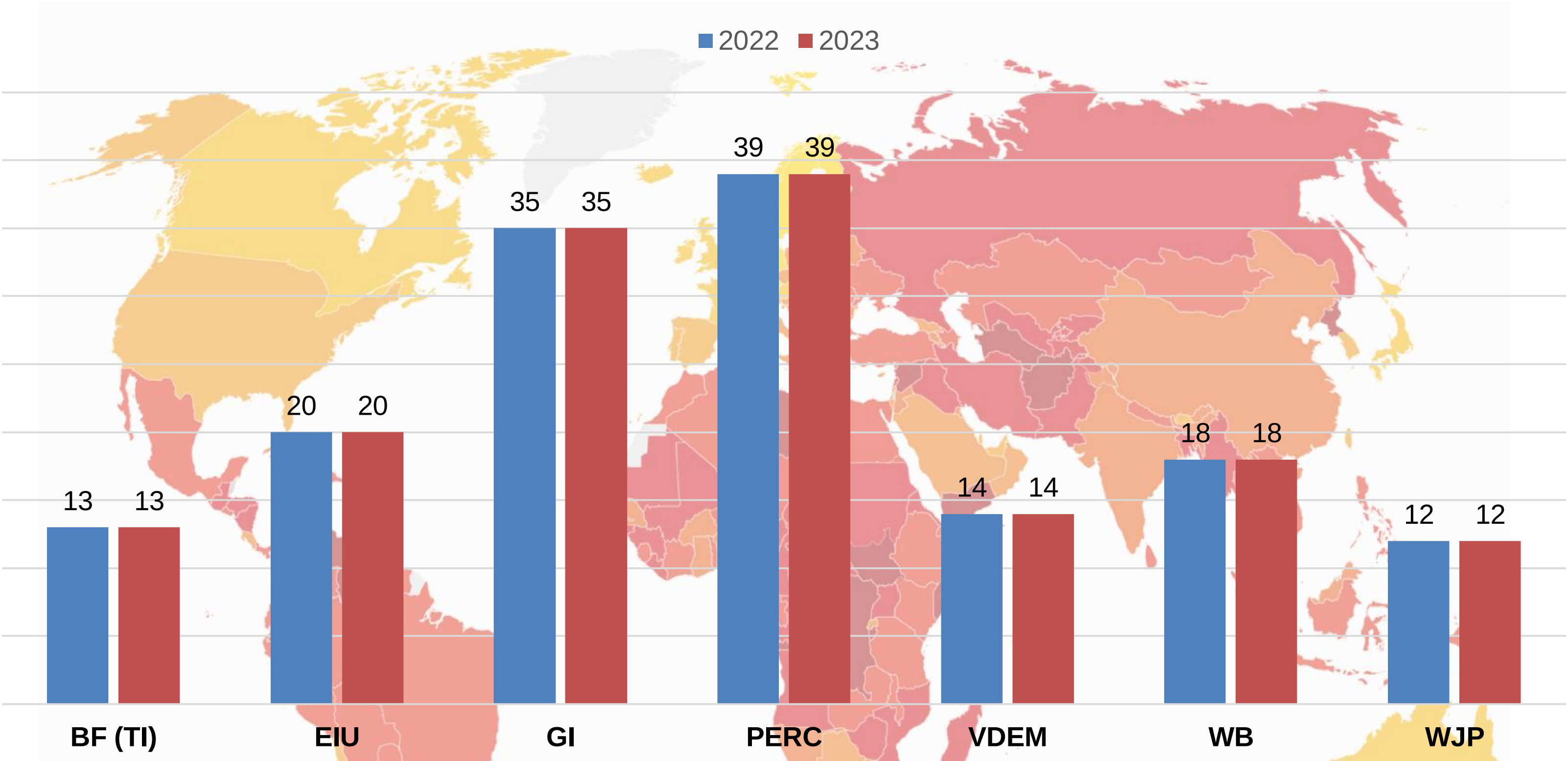

1. BF (TI) : សន្ទស្សន៍នៃការបម្រែបម្រួលរបស់មូលនិធិ Bertelsmann 2024 vs 2022
2. EIU : ចំណាត់ថ្នាក់ហានិភ័យប្រចាំប្រទេសរបស់ទីភ្នាក់ងារសេដ្ឋវិទូ 2023 vs 2022
3. GI : ចំណាត់ថ្នាក់ហានិភ័យប្រចាំប្រទេសស្ដីពីការយល់ដឹងជាសកល 2022 vs 2021
4. PERC : ទីភ្នាក់ងារប្រឹក្សាហានិភ័យនយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ចទ្វីបអាស៊ី 2023 vs 2022
5. VDEM : គម្រោងនៃភាពផ្សេងគ្នានៃប្រជាធិបតេយ្យ 2023 vs 2022
6. WB : ការវាយតម្លៃស្ថាប័ន និងគោលនយោបាយប្រចាំប្រទេសរបស់ធនាគារពិភពលោក 2022 vs 2021
7. WJP : សន្ទស្សន៍ស្ដីពីនីតិរដ្ឋរបស់គម្រោងយុត្តធម៌ពិភពលោក 2023 vs 2022

CPI 2023 - ប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ាន

តម្លាភាពកម្ពុជា
TRANSPARENCY INTERNATIONAL
Cambodia

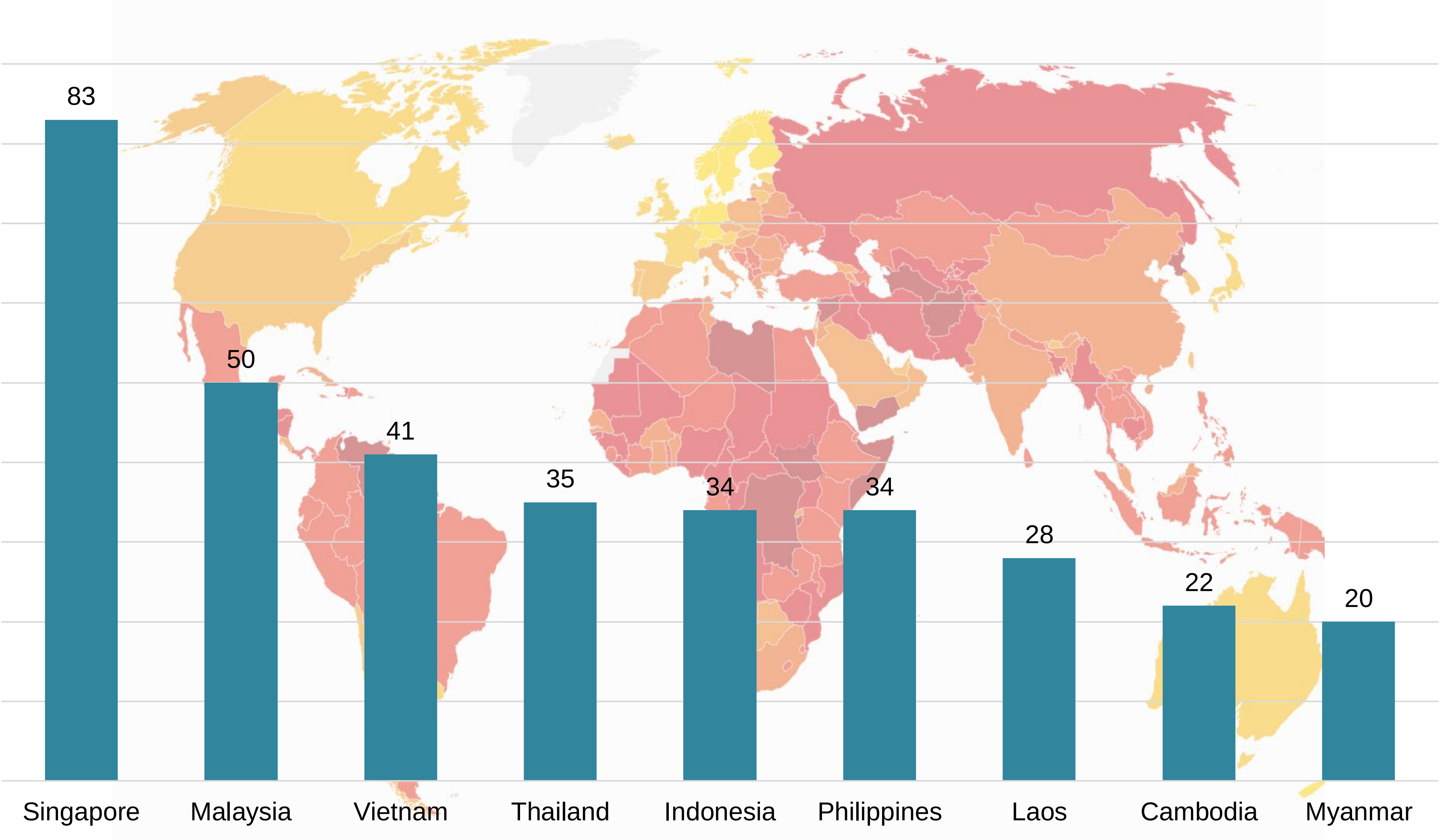

ការប្រៀបធៀបពិន្ទុ CPI ២០២៣ ក្នុងបណ្ដាប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ាន

តម្លាភាពកម្ពុជា
TRANSPARENCY INTERNATIONAL Cambodia

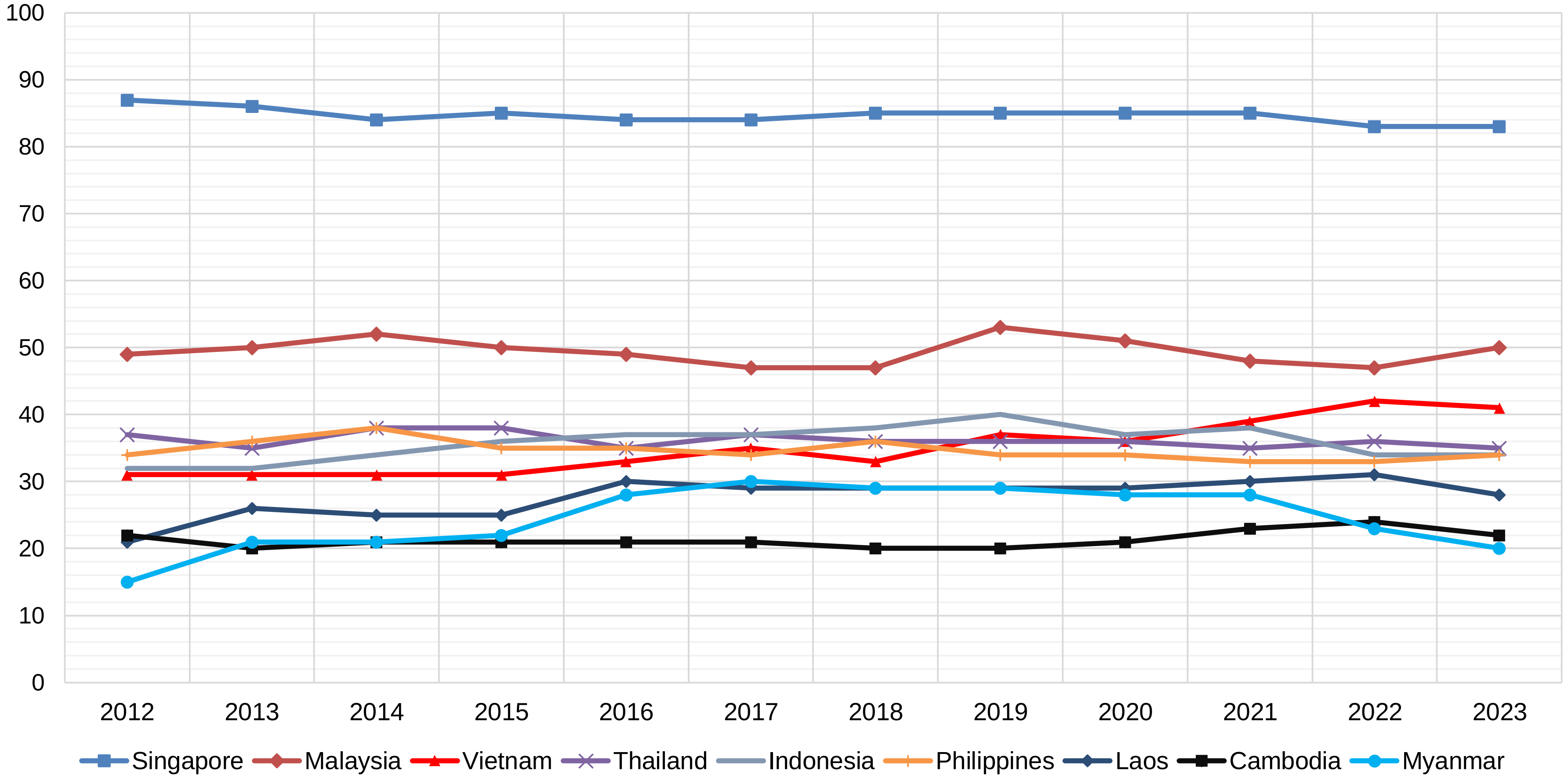

អនុសាសន៍សំខាន់ៗ

TRANSPARENCY INTERNATIONAL Cambodia

អនុសាសន៍សំខាន់ៗពីអង្គការតម្លាភាពកម្ពុជាមានដូចជា៖

- **ផ្តន្ទាទោសរាល់អំពើពុករលួយ៖** ផ្តន្ទាទោសយ៉ាងលឿនរហ័សរាល់អំពើពុករលួយ ទាំងទ្រង់ទ្រាយតូចឬធំ ដោយច្បាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការអនុវត្តយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់។ ធ្វើឱ្យការប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយមានហានិភ័យខ្ពស់ និងគ្មានរង្វាន់។
- **ពង្រឹងគណនេយ្យភាពនិងការត្រួតពិនិត្យ៖** វប្បធម៌គណនេយ្យភាពទាមទារនូវការការពារនិងការលើកកម្ពស់សេរីភាពប្រជាធិបតេយ្យ រួមមានសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ សិទ្ធិនៃការជួបជុំ និងការប្រមូលផ្តុំ។ ការធានាយុត្តិធម៌សម្រាប់អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងការលើកកម្ពស់តួនាទីសំខាន់របស់ពួកគេក្នុងការត្រួតពិនិត្យគឺជារឿងសំខាន់បំផុត។ ស្ថាប័នសាធារណៈដែលទទួលបន្ទុកជាអ្នកត្រួតពិនិត្យ មានដូចជាទីភ្នាក់ងារប្រឆាំងអំពើពុករលួយ និងស្ថាប័នសវនកម្ម ត្រូវតែទទួលបានសិទ្ធិអំណាចនូវឯករាជ្យភាពនិងធនធានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីស៊ើបអង្កេតនិងផ្តន្ទាទោសចំពោះអំពើខុសឆ្គង។ ប្រព័ន្ធតុលាការឯករាជ្យដែលមិនទទួលរងឥទ្ធិពលនយោបាយ មានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យអំណាចអង្គនីតិប្រតិបត្តិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ជាចុងក្រោយ ការបោះឆ្នោតប្រកបដោយតម្លាភាព និងយុត្តិធម៌ គឺជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់ធានាថា ប្រជាពលរដ្ឋមានសំឡេងក្នុងការរៀបចំអនាគតរបស់ពួកគេ។
- **ធ្វើទំនើបកម្មក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ៖** ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយឱ្យស្របតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ។ អនុម័តច្បាប់ការពារបុគ្គលអ្នករាយការណ៍ និងក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈសម្រាប់មន្ត្រីសាធារណៈ។
- **លើកកម្ពស់តម្លាភាព និងការត្រួតពិនិត្យសាធារណៈ៖** ធានាសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានតាមរយៈច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានដ៏រឹងមាំ។ លើកកម្ពស់តម្លាភាពក្នុងការអនុវត្តរបស់រដ្ឋាភិបាលនិងការបែងចែកធនធាន។
- **កម្រិតនៃការប្រកួតប្រជែងសម្រាប់អាជីវកម្ម៖** លើកកម្ពស់តម្លាភាពសាជីវកម្ម និងការប្រកួតប្រជែងដោយយុត្តិធម៌។ លុបបំបាត់ភាពលំអៀងក្នុងលទ្ធកម្មសាធារណៈ និងធានាការគោរពច្បាប់ដោយស្មើភាពសម្រាប់អាជីវកម្មទាំងអស់។

សម្រាប់ការស្វែងរកព័ត៌មានបន្ថែម ឬ ឯកសារពាក់ព័ន្ធនានា សូមចូលទៅកាន់គេហទំព័ររបស់អង្គការតម្លាភាពកម្ពុជា

TI Cambodia´s website:

https://www.ticambodia.org/kh/home/ / www.ticambodia.org/cpi2023

TRANSPARENCY INTERNATIONAL Cambodia

+855 23 88 36 81 / 88 36 82

Info@ticambodia.org

www.ticambodia.org

Transparency International Cambodia

@ticambodia